

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р арх. Елена Николова Писарева (Лесотехнически университет)
на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност "професор" в област на висшето образование 5. „Технически науки“, професионално направление 5.13 „Общо инженерство“, научна специалност „Инженерен дизайн“, дисциплина „Стилове в интериора и мебелите“

В конкурса за заемане на академичната длъжност „**професор**“ обявен в Държавен вестник, бр. 58/26. 07. 2016 г. и публикуван на същата дата на страницата на Лесотехническият университет за нуждите на катедра „Интериор и дизайн за мебели“ към факултет „Горска промишленост“ като кандидат участва доц. Регина Павлова Райчева от катедра „Интериор и дизайн за мебели“, факултет „Горска промишленост“, Лесотехнически Университет.

1. Кратки биографични данни

Регина Павлова Райчева е родена на 27. 12. 1956 г. През 1975 г. завършва 114 английска езикова гимназия «Лиляна Димитрова», София

В периода 1975 г. – 1980 г. следва във ВИСИ (сега УАСГ – Университет по архитектура, строителство и геодезия), София, специалност „архитектура“. През 1980 г. работи като втори архитект в отдел „Архитектура и благоустройство“ към Градския народен съвет, Ботевград. От 1981 г. до 1989 г. е проектант към отдел „Жилищно обзавеждане“ в Технологичен институт „Мебели и обзавеждане“, София, а от 1987 г. - и мл. научен сътрудник II степен.

От 1986 г. е задочен аспирант към катедра „Интериор“, Архитектурен факултет, УАСГ. След защита на дисертационния си труд на тема „Перспективни програми от многофункционални корпусни мебели за обзавеждане на дневната в съвременното масово жилище“ през 1996 г., получава образователна и научна степен „Доктор“.

От 1989 г. досега е преподавател към катедра „Интериор и дизайн за мебели“, Факултет „Горска промишленост“, ЛТУ, като последователно заема длъжности старши асистент (1990 г. - 1994 г.), главен асистент (1994 г.- 1999 г.) и доцент (от 1999 г.).

В периода 2003 – 2008 г. е ръководител на катедра „Интериор и дизайн на мебели“.

Доц. Райчева е член на Факултетния съвет на Факултет „Горска промишленост“ при ЛТУ и на Държавните изпитни комисии на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, редовен сътрудник е в списанията DMT и MD.

2. Общо описание на представените материали:

Кандидатът **Регина Райчева** участва в конкурса с 98 труда:

- Монографии - **1** брой (№1) ;
- Глава в книга с научно-приложен характер - **1** брой (№2);
- Учебни пособия и модули – общо **4** броя:
  - издадени учебници – **2** броя (№3, № 4);
  - учебни пособия – **1** брой (№ 5);
  - учебни модули в електронна платформа на ЛТУ Блэкборд – **1** брой (№ 6).
- Публикувана лекция в електронна учебна платформа в чужбина - **1** брой (№ 7).

Останалите 91 броя публикации могат да бъдат класифицирани както следва:

По вид:

- Научни публикации **27** броя, от които:
  - Публикации в научни списания – **11** броя (№8 – №18);
  - Публикации в сборници от научни форуми – **16** броя:
    - международни – 13 бр. (№22 - № 34);
    - национални – 3 бр. (№19 - №21).
- Научнопопулярни публикации - **64** броя.

По важност:

- В списания с Импакт-фактор – 1 брой (№ 8);
- В чуждестранни реферирани – 5 броя (№ 9 - №13);
- В български реферирани – 2 броя (№14, №15);
- В български нереферирани – 3 броя (№16, №17, №18);

Място на публикуване:

- Публикации в чуждестранни списания – 6 броя (№8-№13);
- Доклади в трудове на международни научни форуми – 13 броя (№22- №34)
- Доклади в трудове на национални научни конференции, сесии и семинари – 3 броя (№19, №20, №21);
- Доклади в научни трудове на университети и институти - 2 броя (№14, №15);
- Статии в национални списания – 69 броя.

Език, на който са публикувани трудовете:

- На български език – 82 броя;
- На чужд език – 16 броя.

Брой на съавторите:

- Самостоятелни – 83 броя;
- С един съавтор – 7 броя;
- С двама съавтори – 2 броя;
- С трима и повече съавтори – 5 броя.

3. Отражение на научните публикации на кандидатите в литературата

Кандидатът **Регина Райчева** представя списък с общо **56** броя известни цитирания, от които:

- В реферирани списания – 2 броя;
- В нереферирани списания и сборници от научни форуми - 10 броя.
- В учебни помагала, монографии, дисертации и др. - 44 броя. От тях:
  - в учебно пособие – 1 бр.;
  - в книги – 6 бр.;
  - в монографии – 12 бр.;
  - в дисертации – 25 бр.

4. Обща характеристика на дейността на кандидатите

4.1. Учебно - педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Доц. Райчева е един изключително активен, отговорен, уважаван и търсен от студентите преподавател. Тя е титуляр на общо 6 учебни дисциплини, изучавани в специалностите „Технология на дървесината“ и „Инженерен дизайн“, към факултет „Горска промишленост“ при ЛТУ:

- „Вътрешна архитектура“, редовно и задочно обучениев ОКС „Бакалавър“, специалност „Технология на дървесината“. Тя е и автор на учебника по тази дисциплина.
- „Стилове в интериора и мебелите“ в ОКС „Бакалавър“, специалност „Инженерен дизайн“. Доц. Райчева е автор и на двете части на изданието по тази дисциплина учебник.
- „Компютърно проектиране на мебели“ в ОКС „Бакалавър“, специалност „Инженерен дизайн“;
- „Проектиране на интериора на уникални обекти“ в ОКС „Магистър“, специалност „Инженерен дизайн“;
- „Проектиране на стилъв интериор“ в ОКС „Магистър“, специалност „Инженерен дизайн“;
- „Дизайн на авангардни мебели“ в ОКС „Магистър“, специалност „Инженерен дизайн“.

Доц. Райчева е автор на учебните програми на посочените 6 учебни дисциплини на български език. Тя е автор на две от тях и на английски език: „Design of Avantgarde Furniture“ и „Interior Design of Unique Buildings“ в ОКС „Магистър“, специалност „Инженерен дизайн“ към ЛТУ.

През учебните 2006/2007, 2007/2008 и 2008/2009 извежда лекции и упражнения по дисциплината „Вътрешна архитектура“ и „Стилове в интериора и мебелите“ на английски език пред входящи студенти по програма Еразъм.

Регина Райчева разработва на български и на английски език учебната програма по дисциплината „Интерииор“, специалност „Архитектура“ към Европейския политехнически университет в Перник, където изнася лекции на български и английски език и води упражненията през 2012/2013 до зимния семестър на 2013/2014 учебна година.

Доц. Райчева е един от инициаторите за включване в учебната програма на студентите от специалност „Инженерен дизайн“ в бакалавърско ниво на обучение практическия модул „Проектна седмица“ и е един от ръководителите на екипа от преподаватели, които го провеждат.

Кандидатът изнася лекции при преподавателска мобилност и в университети в чужбина: в Глазгоу, в Щутгарт, в Единбург и в Залцбург, както и при участието ѝ в Интензивна програма в Австрия, 2011 г. Детайли по изнесените лекции са цитирани по-късно в рецензията.

Като доказан ерудиран и компетентен специалист кандидатът Регина Райчева е търсен рецензент на научни трудове, учебници, статии, мнения по учебни дисциплини в специалността „Инженерен дизайн“. Между тях могат да се споменат изготвянето на 2 рецензии и две становища за докторски дисертации, две рецензии на учебник и монография, едно становище по представени трудове в конкурс за придобиване на звание „доцент“, една рецензия на представените трудове в конкурс за придобиване на звание „професор“, 12 рецензии на статии за включване в чужди и български научни списания (една за Electronic Journal of Polish Agricultural Universities, 4 броя за сборника „THINK GREEN / 27. 4. 2011“, Technical University in Zvolen, 2011 г. и 7 броя за научното списание „Иновации в дървообработващата и мебелната промишленост“ през 2011 г., 2012 г., 2013 г.), множество рецензии и мнения на учебни дисциплини.

Доц. Райчева е научен ръководител на двама успешно защитили докторанта и на един специализант. Тя е един от най-търсени от студентите дипломни ръководители. За това говори изключително големият брой студенти от двете специалности, защитили с много висок успех под нейно ръководство (92 на брой).

4.2. Научна и научноприложна дейност

4. 2. 1. Научна дейност

Публикациите на Регина Райчева са съсредоточени в две основни направления: история на интериора и мебелите, развитие на мебелния дизайн и развитие на образованието по дизайн.

История на интериора и мебелите. Развитие на мебелния дизайн. По-голямата част от научноизследователската дейност, очертана в трудовете на Регина Райчева е концентрирана в областта на история на интериора и мебелите, по която е обявен конкурсът. Във всички представени за рецензиране трудове от това направление последователно, детайлно и прецизно се проследява историческият път и стиловите особености на интериора и мебелите от древността до нашето съвремие както в Европа, САЩ и Близкия Изток (а в отделни трудове в Китай, Япония и Мексико), така и спецификата на българското национално наследство.

Монографията „Архетипи в историческото наследство на мебелите“ (№ 1) е сериозно проучване на еволюцията на основните типове мебели от гледна точка на устойчивото съхранение на водещите принципи, базисните особености и приемствеността на основния замисъл при изграждане на материалната форма. Още в увода се дефинира понятието „архетип“ при мебелите, подчертава се „творческият му потенциал“ и значимостта на познаването му с оглед проектирането на нови продукти днес. Въз основата на детайлен анализ на мебелите за седене, съхранение, лежане, хранене, поставяне, експониране и писане са изведени онези техни характеристики и принципи на формоизграждане, които еволюират, правят ги разпознаваеми, „жизнеспособни“ във времето и са неизчерпаем източник на вдъхновение. Монографията е много богато илюстрирана със снимки и авторски рисунки. Характерни образци са подредени в сравнителни таблици и таблици на еволюцията, където нагледно се проследява „надграждането“ на функцията, конструкцията и формата и развитието им в различните епохи. Този обемен труд, обхващащ много големи периоди от развитието на мебелното изкуство, е без аналог в специализираната литература у нас. Това го прави особено ценен и полезен не само за специалисти, но и за всички, които имат отношение и интерес към тази материя.

Учебниците „Стилове в интериора“ и „История на интериора и мебелите“ са разработени в съответствие с учебните програми на едноименните дисциплини и са предназначени за студентите от специалността „Инженерен дизайн“.

Учебникът „*Стилове в интериора*“ (№3) обхваща период от приблизително 4600 години (от 2780 пр. н.е. до 1814 г.). Анализират се стиловете особености на интериора и мебелите на античността (Древен Египет, Гърция и Рим), средновековието (византийско, романско и готическо наследство), Ренесанса (италиански и френски), барока (италиански, холандски, френски и английски), рококо във Франция и Англия, френски и английски класицизъм, френски ампир. Разглежданите стилове са структурирани според периода на разпространението им, характеристика на епохата и обществото, отличителни белези на архитектурата и интериора, бележити творци, работили през разглеждания период, характерни типове мебели, специфика на формата и конструкцията им, използвани материали и декоративни техники. Лаконичното описание на мебелите е придружено от снимкова илюстрация към всеки коментиран тип, което внася яснота и допълва поясненията. Така студентите веднага добиват визуална представа за разглежданите мебели. В края на учебника е приложен „Речник на термините“, в който посредством кратки дефиниции се разясняват използваните специфични термини. Учебникът е придружен от компакт диск със снимки на интериори и мебели от разглежданите стилови епохи. Учебникът „*Стилове в интериора и мебелите*“ е разработен на високо професионално ниво, предоставя на студентите изчерпателна и отлично структурирана информация, която заедно с обширния снимков материал спомага за значително по-лесното възприемане и усвояване на материала.

Учебникът „*История на интериора и мебелите*“ (№4) обхваща историческото развитие на интериора и мебелите в периода от втората половина на 19 век и през 20 век, както и ислямският стил. Разглеждат се стиловете бидермайер, българско Възраждане, еkleктика през втората половина на 19 век, ар нуво, сецесион и аналозите му в другите страни от Европа, ар деко в Европа и САЩ. Анализира се значението на школата Баухаус през 20 век и мебелите на нейните създатели. Изследват се още скандинавският стил и имените му творци, развитието на архитектурата и продуктивния дизайн в САЩ преди Втората световна война, интернационалният стил през 50-те и 60-те години, промените от 80-те години в САЩ, възникването и развитието на италианския стил в годините след Втората световна война и в края 20 век. В учебника са включени и кратки биографии на значими архитекти и дизайнери, творили през миналия век, определен е техният принос в развитието на архитектурата и мебелното изкуство. Учебникът е богато илюстриран посредством черно бели снимки, скици и рисунки, една част от които са авторски.

Към това първо направление в трудовете на доц. Райчева се отнася разработеният учебен модул за електронна форма на дистанционно обучение в ЛТУ „Стилове на 19-ти век“ (№ 6) за специалност ИД, ОКС „Бакалавър“. Разработен е по проект BG051PO001-4.3.04 „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“. Включени са стиловете бидермайер, еkleктика от 19-ти век, ислямско изкуство, Българско възраждане, история на фирмата Тонет. Модулът се базира на текста и презентациите от лекциите по дисциплината „Стилове в интериора и мебелите“. Към всяка от темите са подготвени тестове с подбрани въпроси с цел проверка на знанията на студентите. Модулът е апробиран в учебния процес през учебната 2013/2014 г.

Публикуваната на електронната платформа Moodle – University of Applied Science, Salzburg лекция „Traditional Housing Architecture in Bulgaria in the Second Half of 18th C till 1878“ (№7) е разработена на английски език специално за нуждите на темата „Строителство с устойчиви материали“ по интензивната програма Еразъм, проект IP No LLP/AT-230/23/10, Kuchl, Австрия. В нея се изследват строителните материали от 19-ти век, развитието на функционалната схема на жилищните сгради, съобразно местоположението им и принадлежността им към различни регионални школи в строителството. Анализират се предимствата и недостатъците на дървените конструкции.

Темата на история на интериора и мебелите и развитие на мебелния дизайн е предмет на изследване в голяма част от останалите трудове на Райчева, публикувани в чуждестранни (№№ 9, 10, 11, 12, 13) и български (№№ 14, 15) реферирани списания, в нереперирани научни списания (№№ 16, 17), сборници от национални (№№ 19, 21) и международни (№№ 22, 23, 29, 30, 32, 34) научни форуми, както и статии (39 на брой) в специализирани списания. В поредица от статии в специализирани и популярни списания Райчева се спира на жизнения път и творчеството на бележити архитекти и дизайнери, анализира техни творби и значението им за развитието на съвременния мебелен дизайн (Филип Старк, Чини Боери, Заха Хадид, Чарлз и Рени Еймс, Гае Ауленти, Айлийн Грей, Макинтош и др.)

Доц. Регина Райчева е съавтор (с доц. Ангелова) на „*Ръководство по вътрешна архитектура*“ (№ 5). То е предназначено за студентите от IV курс, специалност „Технология на дървесината“ – ОКС „Бакалавър“ в ЛТУ и служи за учебно помагало при разработване на курсовите проекти. Изяснява се ролята на графичните средства като „азбука“ на проектното решение, поясняват се принципите на функционално зонироване в жилището, изследват се изисквания, на които следва да отговарят мебели от функционалните групи „почивка“ и „хранене“, начинът на изчертаването им в изгледи. Дават се пояснения и се посочват примери за изготвяне на разгъвки на помещение, правила за построяване на перспективен образ „на ръка“ и с помощта на софтуеърни продукти (програма Auto CAD), пластични детайли. Включена е темата „Оформяне на техническата документация“, свързана с правилата, изискванията и съдържанието на курсовия проект. Ръководството е богато онагледено със снимки, схеми, чертежи, визуализации.

Развитие на образованието по дизайн. Това е тема, която определено вълнува арх. Райчева, тя не пести усилия и отделя особено внимание на нея не само в свои публикации, но и в практическата си дейност. В редица статии (№№ 8, 18, 20, 27, 28) се анализират резултатите от провеждащите се в ЛТУ практически модул „Проектна седмица“, уъркшопи, акцентира се на необходимостта от прилагането на различни иновативни дизайн методи при обучението, анализират се перспективите за развитие на образованието по дизайн в ЛТУ.

В публикации №25 и №26 се аргументира значимостта на обществените пространства. Като места, наситени с многообразни функции, те са носители на силна идентичност, символичност и възприети културни ценности.

4. 2. 2. Научноприложна дейност

Кандидатът Регина Райчева е преподавател, който много отговорно и ангажирано работи за утвърждаването на специалността „Инженерен дизайн“ и за укрепване и издигане на авторитета на ЛТУ като цяло. Тя е инициатор, координатор и ръководител на международни образователни проекти, не жали усилия да създава и поддържа връзки с редица европейски университети, способства за успешен обмен на студенти и преподаватели не само от специалността „Инженерен дизайн“, но и от мнозинството от факултетите в ЛТУ.

Тя е координатор, ръководител и участник в **международни образователни проекти**, финансирани от Европейската комисия:

1. Ръководител на международен проект TEMPUS S_JEP-12479-97 на Европейската комисия с участието на общо три партньорски университета от ЕС. В рамките на този проект са издадени нови учебници и учебни помагала, съдействано е за езиковото обучение и мобилността на редица преподаватели и студенти, проведен е уъркшоп със студентите от специалността Инженерен дизайн под ръководството на преподавател от Щутгарт, осъществен е обмен на преподаватели от ЛТУ и Школата по изкуствата в Глазгоу (Glasgow School of Art), Шотландия, оборудвани са две компютърни зали (№102 и №111) в УЛК на ЛТУ.

2. Координатор за ЛТУ по програма Socrates-Erasmus Харта № 76946-IC-1-BG-ERASMUS-EUC от 2000/2001 до 2014/2015 учебна година, общо 14 проекта;

3. Координатор на проект Интензивна програма по Erasmus 76946-IC-1-2004-1-BG-ERASMUS-IPUC-1 с участието на преподаватели и студенти от университети от 6 страни;

4. Участник в проект Интензивна програма по Erasmus ERASMUS – Intensive Programme Nr LLP/AT-230/23/10 като преподавател и ръководител на участници студенти;

5. Институционален Координатор за ЛТУ по програма Erasmus+, Харта № 76946-EPP-1-2014-1-BG-EPPKAZ-ECHE, един проект.

Регина Райчева взема участие и в два **научни проекта**:

- Проект BG051PO001-4.3.04-0052, „Развитие на център за електронни форми на дистанционно обучение в Лесотехнически университет“, осъществяващ се с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

- Инфраструктурен проект № 49/2009-2011 г., „Архитектурно и дизайнерско оформление и интериорно озеленяване на обществени пространства“, финансиран от НИС-ЛТУ.

Преподавателска мобилност

Доц. Райчева изнася лекции в чужбина при преподавателска мобилност:

- през м. ноември 1999 г в Школата по изкуствата в Глазгоу (Glasgow School of Art), катедрата „Продуктов дизайн“, в рамките на проекта Темпус; Тя представя още сертификати за изнесени лекции:
- през 2006 г. в Университета по приложни изкуства в Залцбург на теми:
  - o „Interior and furniture design“ и
  - o „Bulgarian Renaissance residential architecture and interior“;
- през 2007 г. – лекция на тема: „French furniture styles in the 18th C“ във Fahnhochschule, Залцбург.
- в горното училище тя преподава от 04 до 08. 11. 2009 г.;
- през април 2011 г. изнася лекция на тема „Traditional Housing Architecture in Bulgaria in the Second Half of 18th C till 1878“ в рамките на интензивната програма Еразъм, проект IP No LLP/AT-230/23/10, Kuchl, Австрия.

4.3. Внедрителска дейност

Тук следва да се оценят усилията на арх. Райчева за утвърждаване авторитета на ЛТУ и на специалността „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели“) посредством:

- създаване на връзки със сродни университети в Европа;
- осъществяване на обмен на преподаватели и студенти от чуждестранни университети;
- участие в разработване на нови учебни планове и програми;
- прилагане на нетрадиционни методи на преподаване.

Доц. Райчева е член на организационния комитет на организирани от ЛТУ международни научно-технически конференции INNO „Иновации в горската промишленост и инженерния дизайн“.

Райчева взема участие в изложби:

- на щанда на ЛТУ на изложението ТЕХНОМЕБЕЛ и СВЕТЪТ НА МЕБЕЛИТЕ в Интер Експо Център – София с разработени под нейно ръководство студентски дипломни работи;
- самостоятелна изложба на компютърна графика в САБ, 1999 г.;
- с графични творби – калиграфия (рисушки с техника китайски туш) в различни изложби.

Успоредно с това тя продължава да се занимава и с проектанска дейност:

- участва в колектив при разработване и оборудване на лаборатория 111 в УЛК, ЛТУ;
- представя доказателствен материал за 7 проекта и реализации в областта на интериорния дизайн на жилищни и обществени обекти, разработени самостоятелно или в колектив.

4.4. Приноси

Научни приноси:

1. Дефинирано е понятието „архетип“ при мебелите като основен, принципен модел с ясно очертана специфика. Определени са характерните му особености. Обосновани са значимостта и актуалността на архетипа като ключ към усъвършенстване и развитие на вида и като вечен извор на вдъхновение (№1).

2. Големи периоди от еволюцията на мебелното изкуство са обобщени, анализирани и прегледно структурирани в сравнителни таблици, в които визуално може да бъде проследена динамиката в развитието на функцията, конструкцията и формата в различните епохи (№1).

3. Анализирани са някои сравнително малко известни типове и видове мебели, определени са начините на използването им, характерни белези на конструкцията им, използваните материали и обков (№1, №30).

4. Посочена е връзката на съвременния дизайн с мебелни типове, характерни за отминали епохи (средновековие, 19 век) или зародили се в географски отдалечени области. Анализирани са значимостта на мебелните форми, създадени „на ръка“, без помощта на машини и „потенциалът“ на малко познати и неизследвани видове мебели (№1, № 11, №30)

5. Изследвани, съпоставени и прецизирани са допирните точки и основните различия в архитектурата на жилищните сгради от 19 век у нас и в Турция и Франция. Обосновани са оригиналността и индивидуалността на българските местни строителни школи през Възраждането (№13, № 17).

Научноприложни приноси:

1. Маркирани са тенденциите и насоките на развитие на съвременния дизайн, промените във функционалните изисквания и формоизграждането на мебелите (№ 14, № 15, № 16, № 22)

2. Изследвано, установено и апробирано е влиянието на иновативни методи на преподаване като работа в групи, учебен модул „Проектна седмица“ и др. върху студентската креативност. Посредством анкети е потърсена обратна връзка със студентите, резултатите са критично анализирани. Проследено е развитието на образованието по дизайн в ЛТУ (№ 8, №18, № 20, № 27, № 28).

Приложни приноси:

1. Доц. Райчева енергично подкрепи идеята за разкриване на специалността „Инженерен дизайн (Интериор и дизайн за мебели)“ в ЛТУ. Тя участва при съставянето на първия учебен план, автор е на пет учебни програми по нея, както и на учебното им съдържание. Кандидатът активно се включва при усъвършенстването на съществуващите и съставянето на нови учебни програми и планове както в бакалавърската, така и в магистърската степен на образование.

2. Регина Райчева е инициатор за създаване на връзки с чуждестранните образователни институции в Европейския съюз, в които има вече установени традиции за преподаването по интериорен и продуктово дизайн, с което съдейства за утвърждаване на международния авторитет на ЛТУ. Вече 16 години тя е ръководител и координатор на международни образователни проекти по програмите Темпус, Сократ, Еразъм и Еразъм+, по които се осъществява обмен на преподаватели и студенти.

3. Райчева е между преподавателите, които отстояваха идеята за въвеждане на учебен модул „Проектна седмица“ в специалността „Инженерен дизайн“, който показва своята ефективност и се радва на голям интерес от страна на студентите. В преподавателската си работа тя прилага иновативни методи на преподаване, не пести усилията си, раздава се напълно, което е високо оценено от студентите и не случайно е един от най-търсените от тях дипломни ръководители.

4. Наред с научната дейност, доц. Райчева не прекъсва проектантската дейност, за което свидетелстват приложените към документите практически разработки.

5. Оценка на личния принос на кандидатите

Нямам съмнение, че научните публикации, получените резултати и приносите към тях са лично дело на кандидата. По-голямата част от публикациите са разработени самостоятелно. При публикациите в съавторство – 14 на брой – името на доц. Райчева е на първо място в 8 броя, на второ място е в 4 броя, а на четвърто място е в 2 броя. За всички са представени разделителни протоколи.

6. Критични бележки

Арх. Регина Райчева е подредила много старателно, прегледно и прецизно документите, с които участва в конкурса. В подкрепа на представените трудове е приложила доказателствени материали (сертификати, отзиви, служебни бележки, договори, рецензии, разделителни протоколи). Независимо от това, имам някои критични бележки.

1. Допуснати са същностни повторения или дублиране на някои от публикуваните статии в национални и международни форуми и чуждестранни реферирани списания. Това са материалите представени под № 10 и № 21, № 11 и № 32, № 12 и № 33 както и № 13 и № 34.
2. Номерацията на публикациите в специализирани списания не следва логично предходните групи, започва от единица, което създава известно объркване при цитиране на общия брой публикации или при необходимост от акцентирание на качествата на някои от тях. По същия начин е подхотено при и при популярните статии.

6. Лични впечатления

Познавам Регина Райчева от 35 години. Запознах се с нея през 1981 г. когато постъпи като млад архитект в Технологичен институт „Мебели и обзавеждане“. Тя бързо успя да се наложи като един от добрите проектантите и спечели доверието и уважението на колегите си с безспорните си качества на талантилив дизайнер. През осемте години, в които работи към отдел „Жилищно обзавеждане,“ бяха реализирани редица нейни проекти както за масово производство, така и за уникални обекти.

В ЛТУ доц. Райчева се утвърди като инициативен, целенасочен, прецизен и трудолюбив научен работник. Тя се включва активно в научната и изследователската дейност на университета. Владее няколко чужди езика (отлично английски и френски, ползва руски и немски), което улеснява контактите ѝ с партньори от чужди университети, както и ползването на интересуващата я информация в оригинал.

Регина Райчева рисува много хубаво (за това свидетелства участието ѝ в изложби), има вроден и изграден с годините усет към интериорното изкуство. Тя е високо ерудиран преподавател, притежава голям интелектуален потенциал и работоспособност, не допуска никакви компромиси в работата си, поради което е ценена и уважавана от своите студенти и колеги.

Доц. Райчева работи отлично в екип, не пести усилия си и с желание предава знанията и уменията си на по-младите си колеги. За това свидетелстват участието ѝ в колектив в научни проекти и издадените публикации в съавторство.

8. Заключение

Във връзка с посоченото по-горе, убедено предлагам доц. **Регина Павлова Райчева** да бъде избрана за „**професор**“ в област на висше образование 5. „Технически науки“, професионално направление 5.13. „Общо инженерство“, специалност „Инженерен дизайн“, дисциплина „Стилове в интериора и мебелите“.

01. 12. 2016 г

Рецензент:

(проф. д-р арх. Елена Писарева)

